LISTY

OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

LISTOPAD 05 ČÍSLO 9 ROČNÍK 13

Michal Chudáčik 2005

Univerzita v Malaze vyslala poprvé do Ostravy profesorku literatury (2) Den iberoamerické kultury poprvé... Kuba (4) Setkání na katedře slavistiky (4) Perličky na dně študákovy duše (6) Co nového na FF OU (7) Ze zápisníku našich zahraničních stážistů (9) Turecko 2005 – 3. část (10)

Université européenne de la paix 2005

U příležitosti 60. výročí vylodění spojenců v Normandii vznikla v roce 2004 v normandském městě Caen Letní univerzita (Université européenne de la paix), zaměřující se na otázky spojené s udržením míru ve světě.

Pro velký úspěch 1. ročníku se červencové dvanáctidenní setkání letos opakovalo a 3 studentky Ostravské univerzity – Monika Adlofová, Vlasta Krejčí a Martina Slívová – získaly možnost zúčastnit se spolu s vrstevníky ze 17 zemí tohoto studijního pobytu.

Těšily jsme se do Caen z několika důvodů. Chtěly jsme poznat toto krásné město, něco nového se dozvědět, kromě zdokonalení v jazyce získat i nové přátele a v neposlední řadě jsme chtěly reprezentovat Filozofickou fakultu Ostravské univerzity a samozřejmě i naši zemi. Po dlouhé cestě do Dolní Normandie jsme se ocitly v malebném městě se spoustou nádherných pamětihodností, setkaly se s příjemnými lidmi a našimi hostiteli, kteří se o nás pečlivě starali. Naším úkolem bylo zúčastňovat se dopoledních přednášek a následujících diskuzí. Poslechly jsme si například přednášky týkající se sociálních práv v Evropě, míru v evropském umění, pochopení arabského světa a mnohé další. Jako zástupkyně České republiky jsme si měly připravit kratší přednášku o českých menšinách. V druhé půli našeho pobytu proběhla videosoutěž, kde jsme představily náš dvacetiminutový film, který jsme natočily v ostravských ulicích. Pojaly jsme jej jako anketu na otázku Co pro nás znamená mír? A díky vtipnému provedení jsme získaly 2. místo!

Od odpoledne až do večera jsme měly zajištěn program, který jsme zpravidla

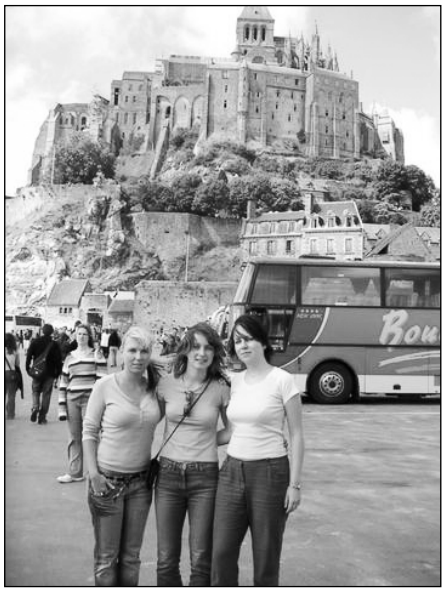

Vyšla Kulturněhistorická encyklopedie Slezska a severovýchodní Moravy

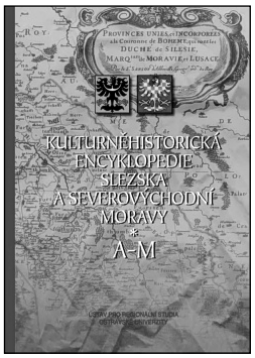

Regionální výzkum na FF OU se může pochlubit bohatou badatelskou tradicí. V roce 1997 vyšla publikace Slezsko a severovýchodní Morava jako specifický region, v níž kolektiv autorů, vedený prof. PhDr. Jiřím Svobodou, DrSc., podal – ve spolupráci s externími odborníky – syntetickou zprávu o zdejším regionu obsahující historické a uměnovědné studie. O rok dříve došlo z iniciativy prof. Svobody k založení Ústavu pro regionální studia OU. Jeho členy byli zprvu pracovníci katedry české literatury, literární vědy a dějin umění FF OU, což předznamenalo jeho převážně literárněhistorickou orientaci. Již rok po svém založení uspořádal Ústav konferenci Region a jeho reflexe v literatuře za účasti odborníků z Čech, Slovenska, Polska a Německa. Výstupem první fáze badatelské činnosti Ústavu se stala publikace Kapitoly z literárních dějin Slezska a severní Moravy (2000).

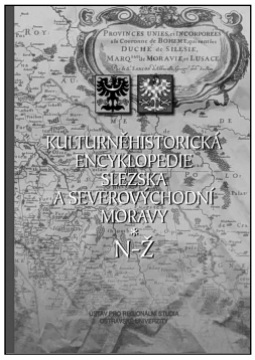

Další historie Ústavu byla spjata s institucionálním výzkumným záměrem Slezsko jako specifický středoevropský region (MSM 179000001). Došlo k intenzivnímu rozvinutí mezioborové spolupráce s odborníky jiných vysokých škol a vědeckých institucí: vedle různých pracovišť OU to byla např. UP Olomouc, MU Brno, SU Opava, Ostravské muzeum, SZM v Opavě, Památkový ústav v Ostravě, Muzeum umění v Olomouci ad. Výsledkem práce, zahájené v lednu 1999, je vedle mnoha dalších publikací nyní vydaná dvousvazková Kulturněhistorická encyklopedie Slezska a severovýchodní Moravy, kterou připravil pod vedením prof. PhDr. Milana Myšky, DrSc., prof. PhDr. Lumíra Dokoupila, CSc., a prof. PhDr. Jiřího Svobody, DrSc., kolektiv více než devadesáti autorů (z nichž se bohužel vydání nedožili doc. PhDr. Miroslav Malura, doc. PhDr. Tomáš Pavlica, CSc., a prof. Dr. hab. Jerzy Szydłowski).

Encyklopedie obsahuje přes tisíc stran a více než dva tisíce hesel z různých oborů (historie, literatura, divadlo, hudba, výtvarné umění, architektura, jazykověda, žurnalistika, folklor, školství, demografie aj.). Představuje první syntetickou práci tohoto druhu u nás. Podává obraz kulturních dějin našeho regionu v celé jeho tematické šíři od nejstarších období až po současnost. Čtenář může při jejím studiu sledovat dramatický obraz minulosti našeho regionu v jeho proměnách. Specifickým znakem kulturního dění v regionu je prostupování národnostních a náboženských tradic (české, německé, polské, židovské, katolické, evangelické). Poprvé se zde představuje Slezsko a severovýchodní Morava jako specifický region, formovaný převážně v moderních dějinách (19. a 20. stol.). V této souvislosti můžeme hovořit o regionu jako o nositeli středoevropských kulturních tradic. Jde o zvláštní regionální celek, který si přes všechny proměny uchoval bohatou vnitřní členitost (Těšínsko, Opavsko, Ostravsko, Valašsko, Pobeskydí apod.).

Tímto edičním počinem Ústav pro regionální studia OU vlastně splnil jeden ze základních úkolů, který si OU dala v době svého vzniku (1991): podílet se na rozvoji vzdělanosti a humanizaci našeho regionu.

Zdeněk Smolka

Univerzita v Malaze vyslala poprvé do Ostravy profesorku literatury

V rámci bilaterální dohody v programu Socrates/Erasmus, která byla uzavřena v roce 2002 mezi Univerzitou v Malaze a Ostravskou univerzitou v Ostravě, měla již desítka studentů oboru Španělština ve sféře podnikání a Učitelství španělského jazyka pro střední školy příležitost absolvovat jeden semestr studia na této partnerské univerzitě. Z oddělení španělštiny vycestovali do španělské Malagy se svými přednáškami prof. dr. hab. Piotr Sawicki a Mgr. Jana Veselá.

Ve dnech 3.–5. října 2005 navštívila oddělení španělštiny katedry romanistiky FF OU poprvé profesorka dr. Amparo Quiles Faz. V současné době tajemnice katedry španělské filologie II, která již dvakrát hostila naše pedagogy.

PROF. DR. AMPARO QUILES FAZ UPOUTALA STUDENTY NEJEN TÉMATY PŘEDNÁŠEK, ALE TAKÉ SVÝM TEMPERAMENTEM

Přednášky španělské profesorky *Žena ve španělské literatuře* a *Milostné dvoření ve španělské literatuře* se setkaly s živým zájmem u studentů, kteří pokaždé zaplnili do posledního místa učebny, v nichž se přednášky konaly. Profesorka Amparo Quiles Faz s přítomnými okamžitě navázala bezprostřední kontakt a vtáhla je do problematiky. Během přednášek a v následujících diskuzích se studenty měla možnost se přesvědčit, že ostravská hispanistika se může pochlubit jak vysokou jazykovou úrovní mladých hispanistů, tak jejich rozhledem a zájmem o vše, co s oborem souvisí. Věříme, že své příznivé dojmy, které si odnáší z pobytu na Filozofické fakultě Ostravské univerzity, bude předávat svým studentům v Malaze a my brzy přivítáme na půdě naší fakulty španělské studenty, jimž máme jistě co nabídnout.

MGR. JANA VESELÁ
VEDOUCÍ ODDĚLENÍ ŠPANĚLŠTINY
KATEDRY ROMANISTIKY FF OU

Don Quijote – Výstava tematických obrazů ke 400. výročí vydání prvního dílu Cervantesova Dona Quijota

Toto významné výročí oslavuje letos oddělení španělštiny katedry romanistiky FF OU dvěma počiny. Prvním z nich je bohatě ilustrovaný článek, který vyšel z autorské dílny Jaroslava Resky, Don Quijote–mana, která neustává (redakční úprava Jana Veselá. Ostrava: FF OU – katedra romanistiky. 17 stran), jenž je přístupný všem zájemcům na webových stránkách katedry romanistiky (http://www.osu.cz/ffi/kro/index.php). Druhým, zcela mimořádným počinem je uspořádání výstavy tematických obrazů českoněmeckého malíře Ladislava Dryáka, pro něhož se Don Quijote stal celoživotní uměleckou inspirací.

Ladislav Dryák se narodil, žil a pracoval v regionu severovýchodní Moravy a Slezska. Od roku 1969 žije v emigraci v německém Düsseldorfu a sklízí jeden umělecký úspěch za druhým nejen v Německu samém, ale i v celé západní Evropě. Jako člověk pronásledovaný komunistickým režimem se ve svých nejvypjatějších číslech ztotožňuje s quijotovskou nutností vytáhnout i nyní do boje proti nepravostem světa.

Ladislav Dryák Donu Quijotovi jako literární postavě vdechuje již desítky let českou duši. Místo onoho relativního poklidu literární předlohy předvádí Dryák ve svém díle naopak vzruch a pohyb. Nejednou se tu na diváka zazubí ironické motivy. Je to zejména

dokončovaly posezením s novými přáteli v některé z kaváren, jež dokreslovaly opojnou atmosféru letních prázdnin.

Počasí nám přálo a dodnes vzpomínáme na oslavu francouzského státního svátku 14. července, zakončenou nádherným nočním ohňostrojem, který pozorovalo celé město. Nedá se zapomenout ani na následující maškarní bál, kde se nám podařilo s našimi kamarády roztančit jedno z caenských náměstí.

Nedalo se také odolat nutkání vykoupat se v moři, které bylo vzdáleno od města jen půl hodiny cesty autobusem. Třešničkou na dortu nám byl výlet ke světoznámému klášteru Mont Saint-Michel, který je za odlivu poloostrovem a za přílivu ostrovem.

Ve volném čase jsme chodily do pěveckého sboru, abychom mohly při závěrečném ceremoniálu zazpívat některé písně a evropskou hymnu. Ukončení letošní Letní univerzity míru proběhlo v reprezentativním sále radnice a neobešlo se bez slz při loučení. Obdržely jsme mimo jiné atestace potvrzující naši účast – s výčtem přednášek, které jsme absolvovaly. Byly nám předány paní senátorkou Moserovou za účasti prezidenta Letní školy pana B. Blancharda a primátorky města Caen paní B. Le Brethon.

VLASTA KREJČÍ

Účast na 9. mezinárodním kongresu organizace EUSARF

Na základě nabídky polské kolegyně se mi naskytla příležitost zúčastnit se ve dnech 21.–24. září tohoto roku mezinárodního kongresu organizace EUSARF (European Scientific Association for Residental and Foster Care for Children and Adolescents), zabývající se problematikou ústavní a náhradní rodinné péče. Titul kongresu zněl Problémové děti v problémovém světě. Kongres probíhal na půdě pařížské univerzity X-Nanterre pod záštitou katedry rodinného vzdělávání a sociálních intervencí.

Program kongresu byl velmi zajímavý, bohatý a v neposlední řadě přínosný. Mimo hlavní prezentace pozvaných odborníků z nejrůznějších oblastí si každý účastník mohl vybrat z velké nabídky široce tematicky zaměřených sympozií.

Díky iniciativě polské kolegyně vzniklo sympozium s názvem Příležitosti a výzvy. Situace dětí v nových členských státech, jehož cílem bylo seznámit s problematikou v oblasti péče o děti v zemích východní Evropy. V rámci tohoto sympozia se kromě naší země sešli kolegové ze Slovenska, Polska a Litvy. Zástupce z každé země prezentoval svůj příspěvek a poté následovala diskuze, která pokračovala až do

pozdního odpoledne během neformálního setkání.

Celkově ve mně kongres zanechal pozitivní dojem jak po stránce organizační, tak po stránce obsahové. Kromě poznání zajímavých lidí z nejrůznějších koutů světa z oblasti péče o děti jsem získala spoustu materiálů a kontaktů.

Kongresu jsem se mohla zúčastnit na základě podpory katedry sociální práce, ale též na základě pohostinnosti francouzské strany.

MGR. MONIKA CHRENKOVÁ
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA
KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE

Den iberoamerické kultury poprvé... Kuba

Za dobu dvanáctiletého trvání oboru španělský jazyk na Filozofické fakultě Ostravské univerzity si již akademická obec i široká veřejnost zvykly na Dny španělské kultury, které každoročně pořádá oddělení španělštiny katedry romanistiky. V letošním roce se pedagogové oddělení rozhodli pro změnu – uspořádali Den kubánské kultury a tím zahájili novou tradici konání dnů iberoamerické kultury. Postupně chtějí všem zájemcům přibližovat země Latinské Ameriky. Po Kubě bude následovat Mexiko, poté Argentina a další.

Den kubánské kultury dne 19. října 2005 zahájil studentský pěvecký sbor pod taktovkou sbormistra Jana Mlčocha, studenta 2. ročníku oboru Učitelství španělského jazyka a hudební výchovy pro střední školy. Soubor španělsky zazpíval několik písní, s nimiž sklidil bouřlivý potlesk přeplněné učebny. Následovala neformální beseda o Kubě, kterou moderovala odborná asistentka PhDr. Juana Matouš Reyes. Po besedě se konala přednáška o kubánských spisovatelkách. Ve španělštině ji přednesla dr. Nina Pluta z Pedagogické akademie v Krakově. Dále bylo možné zhlédnout kubánský film v původním znění Antes que anochezca (Dřív než se setmí) s vynikajícím Javierem Bardemem v hlavní roli. Vyvrcholením dne byla salsa party, zcela v režii Juany Matouš Reyes a jejích hostů, tanečního souboru salsy pod vedením učite-

TAK SE TANČÍ SALSA ...

motiv bodláku jako svérázný symbol lásky Dona Quijota k Dulcinei i jemná úsměvná erotika, která vykreslí ladné ženské tvary, kdykoliv si hrdina připomene dámu svého srdce. Takovými představami bývá stíhán i Sancho Panza.

Ladislav Dryák byl zván i k ilustracím německých vydání tohoto Cervantesova díla a své quijotovské obrazy vystavoval v mnoha galeriích.

NA VERNISÁŽI PŘIVÍTALA VEDOUCÍ ODDĚLENÍ ŠPANĚLŠTINY MGR. JANA VESELÁ MILÉHO HOSTA, DĚKANKU FILOZOFICKÉ FAKULTY DOC. PHDR. EVU MRHAČOVOU, CSC.

Obrazy jsou vlastnictvím Jaroslav Resky a především jeho zásluhou a zásluhou jeho manželky se výstava mohla uskutečnit. S velkou radostí konstatujeme, že se doktor Reska rozhodl věnovat všechny vystavované obrazy své domovské katedře romanistiky, za což mu vyslovujeme vřelý dík.

Výstava byla zahájena 19. října 2005 a potrvá do konce tohoto kalendářního roku. Srdečně zveme.

MGR. JANA VESELÁ, PHDR. JAROSLAV RESKA, CSC.
KATEDRA ROMANISTIKY FF OU

Setkání na katedře slavistiky

Ve dnech 1.–20. října se v lázních Darkov rekreovala skupina dětí a rodičů z města Beslan, které zná celý svět od 1. září 2004, kdy zde došlo k teroristickému útoku na místní školu.

Vláda České republiky nabídla lidem, které beslanská tragédie bezprostředně postihla, rekreaci v několika našich lázních. O hosty se starali zaměstnanci lázní Darkov Ing. Petr Mateřánka a Radmila Friedlová. Pomáhali také studenti rusistiky Janka Almásyová, Gabriela Foldynová, Lyudmyla Gadmash, Michaela Holubová, Jan Kubiczek a Lucia Poláková. Naši studenti hodnotili svou práci jako velmi přínosnou, protože měli možnost při doprovázení hostů během zájezdů a návštěv muzeí nejen komunikovat s rodilými mluvčími, dovědět se mnoho nového o zemi, životě, zvycích a tradicích našich osetských hostů, ale také si potvrdit, že jsou schopni obstát při konsekutivním tlumočení v reálných podmínkách.

Ve čtvrtek 13. října se v malé jídelně Filozofické fakulty uskutečnilo setkání studentů Ostravské univerzity s představitelkou Červeného kříže republiky Severní Osetie Azou Merdenovou, která s neskrývaným citem vyprávěla o bezprostředních událostech v Beslanu i o pomoci, kterou poskytoval Červený kříž těm, které tato událost nejvíce postihla. Aza Merdenová poděkovala za účast a materiální pomoc, kterou Severní Osetii poskytly země z celého světa, mezi nimiž nechyběla ani naše republika.

MGR. JELENA KUPCEVIČOVÁ
MGR. VÍTĚZSLAV VILÍMEK, DIS.

Informace o školství a pedagogice v tomto školním roce

- Září a říjen nového roku jsou významné z hlediska reformních kroků ve výchově a vzdělávání na základních školách, na středních školách všech typů i vysokých školách. Podmínky pro tuto reformu vytváří nový školský zákon a jím uzákoněná výchovně vzdělávací instituce v systému státních i nestátních a soukromých škol.
- Učitelé základních a středních škol se musí do roku 2007 naučit zpracovávat na svých školách školní vzdělávací programy podle struktury výuky a výchovy. K dispozici mají zpracované Rámcové vzdělávací programy vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. K tomu mohou využít množství publikací z výzkumů, pořádaných konferencí a teoretických analýz o současných změnách ve vzdělávacích a výchovných systémech u nás i ve světě. Učitelům i studentům jsou tyto materiály k dispozici v knihovnách fakult a univerzity.
- Vysoké školy zaměřené na pedagogiku a učitelskou přípravu usilují o akreditace oborů potřebných pro zvýšení pedagogické kvalifikace i profesní způsobilosti dalším vzděláváním. Naše univerzita např. dosud nemá magisterské studium jednooborové pedagogiky, a proto nemůže otevřít doktorandské studium.
- Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) vydal Programovou nabídku (září 2005 – leden 2006) určenou pro učitele ZŠ i SŠ. Nabízí kurzy managementu, školního práva, rámcových vzdělávacích programů, hlavně národní projekt Koordinátor, projekty a granty (včetně EU), cizích jazyků, informační a komunikační technologie aj. V Ostravě jsou nabízena další prioritní témata, např. *Kriminalita dětí a mládeže jako hromadný jev*, kurz *Jak učit dějiny 20. století*.
- Podle statistik z r. 2003 je ve školství v ČR v učitelské profesi zaměstnáno více žen než mužů. V MŠ téměř 100% (mužů 0,4%), na 1. st. ZŠ 94% (mužů 6%), na 2. st. 75% (mužů 25%) a na SŠ 55% (mužů 45%). U vysokých škol je poměr opačný, žen 31%, mužů 69%. Toto genderové zatížení našeho školství není výjimkou, zdá se, že je to spíše globální problém vyspělých zemí, který souvisí s nižší průměrnou mzdou žen i jejich důchodem. Byla vydána studie Gender ve škole, Praha: Otevřená společnost, o.p.s. 2005 (ISBN 80-903331-2-5).
- MŠMT ČR žádalo pro školství na rok 2006 o 2,1 mld. korun více, než byl rozpočet na letošní rok, jinak se bude muset zvýšit počet žáků ve třídách vzhledem ke klesajícímu počtu žáků a studentů. Částku 103,3 mld. korun nepovažují odborníci ve školství za dostatečnou.
- Budou školy právnickými osobami? Diskutuje se prý o tom, ale ředitelé škol se dívají na tento návrh s obavami.
- Počátku působení nového školského zákona se nedožil nejvýznamnější český historik pedagogiky a školství prof. dr. Josef Cach (1923–2005).
- Katedra pedagogiky s celoškolskou působností Univerzity Palackého v Olomouci spolu s Asociací pedagogického výzkumu uspořádala 13.–14. září 2005 konferenci Pedagogický výzkum – reflexe společenských potřeb a očekávání? Z této důležité akce vyšel sborník, v němž najdeme příspěvky našich kolegů.
- Víte, co je to orální historie? Je to metoda výzkumu soudobých dějin na základě výpovědí účastníků minulého dění.

Vladimír Krejčí

Autor je školským a pedagogickým pracovníkem, dlouholetým učitelem univerzity a předchůdců OU.

Stokrát sedmdesát centimetrů (výstava pedagogů IPUS)

Úvodní slovo Daniela Balabána

Výstava 100x 70 představuje komprimovaný vzorek prací kantorů vyučujících na katedře výtvarné tvorby Ostravské univerzity. Umožňuje, byť omezený, vhled a vybízí k zamyšlení. Zajímavá by možná byla srovnávací studie, která by něco prozradila o generačních východiscích kantorů různých temperamentů a oborů. Rozhodl jsem se však pro subjektivní zamyšlení nad otázkami, které snad každého učitele na výtvarném poli napadají. Není absurdní, že učitelé vystavují v galerii nazvané Student? Říká to snad něco o horizonta-

A TANČÍME VŠICHNI…

le tance pana Ramóna Cruze. Po ukázkách salsy se všichni přítomní studenti „povinně dobrovolně podrobili výuce“. A všichni se výborně bavili.

Po hodině salsy byl Ramón se svými žákyněmi nadmíru spokojen a Juanita Matouš Reyes odměnila nejlepší taneční výkony hodnotnými cenami, které přivezla z nedávné návštěvy rodné Kuby – rozdávala např. kubánské doutníky nebo CD s kubánskou hudbou.

A protože nejenom tancem živ je člověk, podávalo se také občerstvení, které připravila i servírovala paní Juanita. Ochutnali jsme pravou kubánskou kávu, sušenky a typické masové speciality kubánské kuchyně.

Děkujeme za skvělý zážitek a již nyní se těšíme na Den iberoamerické kultury podruhé… Mexiko.

Mgr. Jana Veselá
vedoucí oddělení španělštiny katedry romanistiky FF OU

Pracovní seminář

Jak možná někteří z našich studentů vědí z webových stránek, ve dnech 25. a 26. 10. 2005 proběhl pracovní seminář Zpracování obrazu a vizualizace dat, který pořádal Ústav geoniky AV ČR Ostrava a katedra informatiky a počítačů Přírodovědecké fakulty OU.

V rámci semináře byla přednesena celá řada zajímavých přednášek. Účastníci měli jedinečnou možnost nahlédnout pod „pokličku“ několika zdánlivě zcela odlišným oborům, které však spojovalo jediné téma, pod jehož názvem se celá akce nesla. Každá prezentace přinesla něco nového a za-

jímavého, ať už to bylo zvolené téma, způsob, jakým byla podána, či jak zatraktivnila zdánlivě nezáživné téma. Jistě všichni z přítomných ocenili, jak lze složitou látku pomocí vtipného přirovnání vysvětlit zcela jednoduše. Přínosem byly jistě i diskuze, v nichž každý mohl vznést dotaz nebo vyjádřit názor na danou problematiku.

V jednom z bloků měli posluchači možnost pohlédnout do tváře egyptskému panovníkovi, virtuálně se vydat na výlet k černé díře, seznámit se se strukturou geokompozitních materiálů či nahlédnout do nitra sarkofágů egyptských mumií. Příjemným zpestřením, o které se organizátoři postarali, byla také expozice starých územních map, z nichž nejstarší pocházela někdy z poloviny devatenáctého století.

V rámci programu vystoupili se svými přednáškami i studenti Ústavu zobrazovacích metod ZSF OU Milan Tkáč (student třetího ročníku) a Miroslav Směšný (student druhého ročníku).

Ve středu 26. 10. 2005 ve 14.30 vystoupil účastník semináře doc. Ing. Miloš Šrámek, CSc., (pracovník Rakouské akademie věd ve Vídni a Univerzity Komenského v Bratislavě) pro studenty druhého a třetího ročníku oboru Radiologický asistent na ZSF OU s přednáškou Objemové a povrchové zobrazovanie tomografických dát.

Miroslav Směšný, ÚZM ZSF OU

Soubor Adash vydává nové CD

Už počtvrté ve své historii provede vokální soubor Adash veřejnou obřízku. Žádný strach, jde o záležitost hudební. Avšak napsat, že soubor pokřtí nové CD hebrejských písní, by v židovském kontextu vyznělo poněkud nevhodně. Slavnostní uvedení nového hudebního nosiče s písněmi vokálního souboru Adash a sólovými skladbami altistky Barbory Baranové proběhne 1. prosince v 19 hodin v Domě kultury města Ostravy. Vstupenky za osmdesát korun a čtyřicet korun pro studenty a důchodce se již prodávají v pokladně Domu kultury města Ostravy a v pobočce Městského informačního centra na Nádražní ulici.

Markéta Radová

litě vztahů učitelů a studentů, o bourání tradiční hierarchie? Nebo jde o současný trend mládí, o snahu se omladit? Další otázka: Jak spojit učení s uměním, s vlastní tvorbou? Nakolik se dokážu jako kantor uvolnit od toho, co přednáším? Jak skloubit poslání učitele, který podává něco osvědčeného, a tedy starého s něčím novým, neznámým a inspirovaným? Je vůbec možné učit umění? Slovo výuka – edukace – latinsky edukatio se dá přeložit a vyložit jako vyvádění. Původně bylo asi myšleno, že učitel vyvádí žáka z temnosti nevědomosti do světla moudrosti – ratia. Umění je vlastně také takovým vyváděním. Vyváděním z bahna a stojatých vod stereotypního života, z jistot a mrtvot trvání – latinsky sistence – do dynamického, nejistého a efemérního bytí – existence. Jako kantoři se snažíme studenty vést a vyvádět, zároveň však jsme často jimi vyváděni, často také vyváděni z míry. A tady se hierarchické vztahy dostávají na jinou úroveň. A je to tak dobře, udržuje nás to v kondici a v obraze. Aby byl člověk vyváděn – edukován, musí také studovat. Samotný pojem studium je důležitý. Znamená dychtivé zaujetí, silný zkoumavý zájem o věc. Latinské rčení říká: sine ira et studio – bez hněvu a zaujetí. A skoro bych řekl, že bez těchto dvou charakteristik to při výtvarné práci nejde. Tedy bez silné emoce a dychtivého zápasu o věc. Pokud se zájem a láska k věci ztratí, zůstává jen nesmyslná práce. S pojmem studium souvisí výraz studio. Znamená scéna, prostor, kde se věci dějí. Známe zajisté všelijaká dnešní studia, např. filmová studia, nehtová studia, studia a apartmány někde na Krétě, kde lidé studují teplotu mořské vody nebo obsah láhve metaxy, což nemusí být vůbec špatné. Ale jsou i studia – ateliéry, a to nejen šmajchlkabinety ve stylu „come to see me in my little studio“, ale i prostory ateliérů a učeben, studií někde mezi nebem a zemí, kde se v potu tváře a někdy také úplně náhodou něco podaří.

Perličky na dně študákovy duše

Dlouho jsem choval podezření, že si žákovské perličky, tedy nepodařené výroky podařených žáků, které kdysi s oblibou vycházely v novinách a časopisech, novináři prostě vymýšlejí. Podezíral jsem je až do té doby, než jsem sám nastoupil do školství. Jako začínající kočovný češtinář na základních a středních školách jsem o nesmyslné výroky svých žáků a studentů neměl nouzi. Časem jsem se rozhodl je zapisovat a má sbírka začala utěšeně narůstat. Zvláště na základních školách a odborných učilištích, kam jsem jako zdatný pedagogický fluktuant na čas zavítal, jsem narazil na opravdové skvosty. Nekonečné hodiny strávené nad písemkami, testy a slohovými pracemi mi nakonec přinesly zaslouženou odměnu – perly a perličky, nad nimiž mohl člověk žasnout asi tak jako filatelista nad modrým Mauritiem. Pravdou ovšem je, že za léta strávená na Ostravské univerzitě jsem na svou sbírku pozapomněl. Je to celkem pochopitelné – akademická půda není tou nejvhodnější živnou půdou pro růst nepodařených výroků. Vím, kolegové z příbuzných kateder mohou namítnout, že to není pravda, avšak mé tvrzení se opírá o srovnání se základními školami nebo hornickým učilištěm, kterému jsme s kolegou někdy přezdívali hornický Oxford (doporučuji každému pedagogovi, neocenitelná adrenalinová praxe). Asi se na tom také v nemalé míře podepsala ztráta češtiny jako vyučovacího jazyka, neboť perličky ze školních lavic v jiném jazyce než mateřském mi připadají jaksi jalové. Nedávno jsem svou sbírku v nenadálém záchvatu pořádnosti a spořádanosti při domácím úklidu nečekaně objevil. To mě přimělo k tomu, abych se o některé obzvláště půvabné výroky podělil s ostatními. Nuže, sestupme na dno študákovy duše a seznamme se s některými zaznamenanými moudrostmi. Svatosvatě přísahám, že všechny výroky jsou autentické.

- *Hlaholice je starý hanácký jazyk, kterým mluvili hlavně Hanáci.*
- *Staroslověnština je starý jazyk, kterým se mluvilo na Slovensku a hlavně kolem Trebišova.*
- *Mou nejoblíbenější knihou je Tarzan od Josefa Gregora Tajovského.*
- *Zaujala mě kniha Akvaristika, protože se tam popisujou ryby, jak se třou.*
- *Babička chodívala v selském kroji, na svátek měla květovaný šátek a červený věrtel.*
- *Když babička zemřela, všichni jí záviděli.*
- *Karel Čapek se narodil ve Svaté vinici.*
- *Jan Hus se narodil roku 1326 a zemřel 1415 a bojoval za pravdu, jenže to k ničemu nevedlo. Byl oběšen.*
- *Máj napsal Karel Hynek Mácha. Báseň pojednává o máji 1945.*
- *Máj je báseň, která popisuje život tří lidí. Tatínek, holka a syn měli se rádi, ale potom do toho zasáhl tatínek a byl konec. Syn spadl ze skály a ona to viděla, tak byla chvíli na světě s tatínkem a potom společně skočili do studny.*
- *Švanda odchází do světa, touží po slávě a po penězích. Zpátky se však vrací jako normální.*

- *Bylo zjištěno, že Meresjev musí být amputován, a to nohy.*
- *V Alexeji Meresjevovi se objevila vzrušenost. Poslali ho do krematoria a doktor mu ještě věnoval svoji hůlčičku. V krematoriu Alexej denně trénoval. Běhal, skákal a dělal různé pohyby. Všichni pacienti mu říkali, že je blázen, ale když se dozvěděli, že je beznohý, zmlkli.*
- *U divé Báry se projevuje odvážnost tím, že se nebála, když bil blesk.*
- *Ústní lidová slovesnost jsou povídky, pohádky, básně, báje, které se šířily z úst do úst.*
- *Na skříni mám budík a sešity. Ve skříni mám pořádek.*
- *Náš pokojík není velký, skládá se ze čtyř stěn.*
- *Z velkých staveb v Místku byly zahájeny demolice domů.*
- *Svou maminku mám rád, protože mi léta poskytuje obživu a přístřeší.*
- *Při hře na lupiče jsme vyrušili z práce milenecký pár.*
- *Při práci musel dokázat své mužství.*
- *Zavítají k nám mnozí turisté, na zájezdy jich sem přijede taky několik.*
- *Nedávno bylo zaznamenáno další vraždění indiánských kmenů. Tyto indiánské kmeny ještě před nedávnem vymíraly samy. Bohužel teď už tomu tak není.*
- *A tak skončil náš příběh na táboře ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde jsme už mohli být dávno přejeti vlakem.*
- *Nakonec pozná sám, co je to doopravdická láska, a začne se na svět i na svůj dosavadní život dívat očima.*
- *Mám velkou zahradu, psa Rexa, králíky a malé bílé morče Fousa. Mám ještě mladšího bratra Davida.*
- *Asi za tři dny si sestra vzpomněla, že nedala babičce klíč od domu. To by nebylo nic, ale horší bylo to, že babička měla dávat každý den jídlo papouškům.*
- *Tento film se mi líbil a byl zajímavý, co se děje v Sovětském svazu. Sovětští lidé umí dobře hrát v roli.*

Po pravdě řečeno, jediná perlička, kterou jsem si zapamatoval za svého působení na naší univerzitě, pochází z přijímacího testu:

- *Nejstarší univerzitou v USA je Hardware University.*

S čím kdo zachází, tím také schází. Stalo se na obchodní akademii v dívčí třídě. Pamatuji si, že jsem se v jedné hodině nechal strhnout k převyprávění napínavého děje knihy Johna Castla a Arthura Haileyho Let do nebezpečí. Četba to není nikterak povznášející, nicméně podařilo se mi skoro nemožné: ačkoliv nepatřím k dobrým vypravěčům, studentky při mém barvitém líčení téměř bezvýchodné situace pasažérů letadla Empressy C-6, hrozící každým okamžikem leteckou katastrofou, ani nedutaly a obsah thrilleru sledovaly se zatajeným dechem. Dalo by se říci, že jsem byl se svým výstupem nadmíru spokojen, kdybych jej ovšem nezakončil následujícím přebreptem: *„Pilotovi se nakonec podařilo přistát. Letadlu se však nevysunul podvazek.“* Co tomu říkáte, pane Freude?

STANISLAV KOLÁŘ

Kachna, leč ne ta na pekáči

Ne-li na pekáči, pak je namístě otázka, tedy na čem, přesněji v čem? Inu v ničem jiném než v novinách. Jak se stalo, že toto stvoření, jež je jedním z nejoblíbenějších svátečních jídel naší kuchyně, udělalo takovou kariéru, že se dostalo až „do novin“? Musíme zapátrat v „investigativních slovnících“, to znamená (jedná se přece o jazyk) etymologických, pátrajících po původu slov. A ty nejenže znají odpověď, ale dokonce znají odpovědi hned dvě. Vyberte si buď tu, jež je lidová (a přitom hezká, jak ji jen může půvabná jazykotvůrčí fantazie nabídnout), anebo tu druhou, jež je učená (nicméně i ta má svůj půvab, a sice už jenom tím, že se o její výkladové přesvědčivosti přou významní studovaní a erudovaní etymologové). Nuže, co tedy nabízí ta první: Tož bylť jednou jistý Corneliss (moc o něm toho jinak nevíme), jenž chtěje vyzkoušet, kam až může sahat naivita čtenářů, otiskl v novinách malou story, připomínající spíš početní hádanku pro školní dítky (nebo taky pro luštitele matematických hlavolamů), v níž uváděl, že měl 20 kachen, z nichž jednu zabil, pokrájel ji na kousky a pohodil ostatním kachnám, což ony sluply jedna radost. Potom rozčtvrtil druhou kachnu a naložil s ní stejně jako s první. I přišla (jak se lze snadno domyslet) na řadu třetí, čtvrtá atd., až nakonec jediná pozůstalá naživu snědla všech 19 kachen – což mělo být důkazem neslýchané žravosti těchto ptáků. Potud Cornelissova story a kachna byla na světě. Jakpak se potom divit, že tato „nepravdivá, vymyšlená a senzační zpráva“ (viz heslo kachna ve Spisovném slovníku jazyka českého) vstoupila do povědomí jako kachna, ale holt ne na pekáči, nýbrž s přídomkem novinářská (inu, kde taky jinde než v novinách by se mohla objevit). To odpovědněji přistoupili „k problému“ kachny vykladači původu slov, učení a poučení ety-

CO NOVÉHO NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ

v měsících září a říjnu 2005

– ***Dne 13. září*** *se na katedře českého jazyka uskutečnila mezinárodní vědecká konference Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích, kterou připravila a organizovala paní PhDr. Hana Srpová, CSc. Na konferenci zaznělo celkem 39 odborných referátů, z toho 14 zahraničních. Blahopřejeme úspěšné organizátorce.*

– ***V měsíci září*** *byla uzavřena dohoda o poskytnutí sponzorského daru ve výši 300 000 Kč, který získala děkanka FF OU na vydavatelskou činnost.*

– ***V měsíci září*** *přijala FF OU v přijímacích zkouškách do pěti programů doktorského studia celkem 25 studentů, což je rekordní počet v historii FF.*

– ***Dne 19. září*** *navštívily děkanát dvě představitelky velvyslanectví Španělska – Victoria Gonzáles Román, rada tohoto velvyslanectví, a Angela Fernández, přidělenkyně pro záležitosti školství. Byly projednány nejrůznější otázky další spolupráce, včetně španělského studentského divadla.*

– ***Ve dnech 1. 10.–9. 10.*** *uskutečnilo 16 studentů l. a 2. ročníku studia hispanistiky pod vedením Mgr. Kornélie Machové poznávací cestu do Katalánska a do oblasti Valencie. Viděli „všechno“ a je jim možno závidět.*

– ***Dne 2. října*** *ukončil doktorské studium na FF UP v Olomouci Mgr. Radek Čech z katedry českého jazyka. Novému doktorovi blahopřejeme k získání vědecké hodnosti Ph.D.*

– ***Dne 4. října*** *se na FF konala imatrikulace nových studentů. Do l. ročníku byl přijat rekordní počet – 735 studentů! V podzimním termínu bylo téhož dne promováno 85 studentů. Děkuji studijnímu oddělení, že obě akce bezporuchově zvládlo.*

– ***Dne 5. října*** *ukončil doktorské studium na FF MU v Brně PhDr. Jan Vorel z katedry slavistiky. Novému doktorovi blahopřejeme k získání vědecké hodnosti Ph.D.!*

– ***Ve dnech 4.–5. října*** *přednesla v oddělení hispanistiky katedry romanistiky přednáškový cyklus ze španělské literatury prof. dr. Amparo Quiles Faz z Universidad de Malaga.*

– ***Dne 6. října*** *byl zahájen nový běh děkančina cyklu Setkání s osobností. Z Kábulu přijela přednášet již podruhé významná válečná reportérka Petra Procházková. Její přednáška měla provokativní název Humanitární a novinářská činnost jako podněcování terorismu.*

– ***Dne 18. října*** *se v Galerii FF OU „Na Půdě“ konala vernisáž výstavy uměleckých fotografií děkana Filozoficko-*

-přírodovědecké fakulty SU v Opavě prof. RNDr. Zdeňka Stuchlíka, CSc.

- ***Dne 19. října** se na FF konala druhá přednáška cyklu Setkání s osobností. Prof. dr. Martin Hilský přednášel na téma Mlčení a řeč: Shakespearův Král Lear.*
- ***Dne 19. října** se na katedře romanistiky-oddělení hispanistiky konala vernisáž tematických obrazů – slavných ilustrací Ladislava Dryáka k Cevantesovu románu Don Quijote. Katedra tak uctila 400. výročí vydání tohoto díla.*
- ***Dne 20. října** se na katedře romanistiky – oddělení hispanistiky konal Den kubánské kultury, jehož součástí byla vedle kulturních akcí přednáška prof. Niny Pluty z Jagellonské univerzity o kubánských spisovatelkách.*
- ***Dne 26. října** byla v ostravském knihkupectví ACADEMIA slavnostně pokřtěna kniha Martina Pilaře Vrabec v hrsti. Autorovi blahopřejeme!*
- ***V měsíci říjnu** navrhlo vedení FF OU dva pracovníky FF OU do vysokých funkcí – prof. Paulíka do předsednictva Rady vysokých škol – na žádost předsedy Rady vysokých škol doc. Ježka, a doc. Málkovou do odborné komise pro společenské a humanitní vědy Rady pro výzkum a vývoj České vlády - na žádost místopředsedy vlády Martina Jahna.*
- ***V měsíci říjnu** se konaly dvě přednášky Kruhu moderních filologů – 6. 10. přednáška doc. dr. Stanislava Koláře, Ph.D., Holokaust očima amerických spisovatelů, 20.10. přednáška PhDr. Jana Volína, Ph.D., Odhalování podstaty řečového rytmu.*

***P.S.** Pozdě, ale s radostí oznamujeme čtenářům Listů, že práce naší studentky doktorského studia Hany Kusákové byla v celostátní soutěži studentských literárněvědných prací, kterou 6. a 7. dubna pořádal Ústav pro českou literaturu AV ČR, oceněna čestným uznáním. Je to velký úspěch studentky, ale i jejího školícího pracoviště – katedry české literatury, literární vědy a dějin umění FF OU. Blahopřejeme!*

Eva Mrhačová

Děkan vystavuje Na Půdě

Využít půdní patro budovy Filozofické fakulty Ostravské univerzity na Reální ulici v centru Ostravy pro galerii se rozhodla děkanka této fakulty Eva Mrhačová. Prvním vystavovatelem se včera stal její kolega, děkan Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě Zdeněk Stuchlík. Tento světově uznávaný astrofyzik se ve volném čase věnuje fotografování a výsledky jeho práce mohou lidé zhlédnout právě v nové Galerii Na Půdě. *„Jsem ráda, že prvním vystavovatelem je právě profesor Stuchlík, protože jeho fotografie se mi*

mologové, byť rozpolcení do dvou táborů. Jedni se dovolávají luterské reformace, která „překroutila“ (přirozeně z doktrinálních důvodů, jak také jinak) latinský výraz legenda znamenající „vypravování o životě posvátných osob jednobožských náboženství“ (SSJČ), což luteránům nebylo zrovna po chuti , proto legenda, vlastně Lüg-ente, doslova „lživá kachna“, tedy „vymyšlená zpráva“, (SSJČ) a luteráni si mohli mnout ruce. A pak už zcela postačil jen druhý člen složeniny, tedy Ente, rovná se „kachna“, a je po krámech. Namoutě, co dokáže s „nepravověrným“ slovem legenda udělat luteránská, přiznejme že pozoruhodná slovotvorba! To panečku Francouzi (ti, jak jistě každý přizná, vykazují jemný kalamburistický cit pro hru se slovy, s možnostmi nakládat s jejich sémantikou až nespoutaně fantazijně) si řekli, že jinak být nemůže než jedině tak, že se význam čehosi protismyslného, vlastně smyšleného, vyvinul z francouzského pojmenování canard (kachna), jehož se mu dostalo pro káchání , neustálé dělání kách kách (už Komenský píše kačer káchá). Francouzský etymologický slovník nám nabízí následující výklad: kořen je ant-, jejž nacházíme v latinském anas, antis a v německém Ente. Ve staré francouzštině cane s počátečním c se vzalo aliterací „d´apres le cri de l´oiseau“, v moderní francouzštině pak canard. Je to trochu komplikované, uznávám, ale věda holt je někdy komplikovaná. Zbývá tedy jen otázka, pro který ze dvou předložených výkladů, respektive z kterého jazyka, zda ze strohé němčiny (legenda = lutherovské Lügente), nebo z hravé francouzštiny (canard s jeho planým tlacháním, vlastně kácháním), si tuto („novinářskou“) kachnu přebrali do svých mluv Češi, Poláci, Rusové, Slovinci, ale také Maďaři a další. Někdy se zkrátka stává, že i otcové mohou být dva, náhodou zrovna i ve vědě, jak nám to dokazuje výkladem o původu kachny (té novinářské) etymologie.

Jiří Damborský

P.S. V lidovém jazyce máme pro kachnu také název káča, jež ale nemá pranic společného s tou novinářskou. Stojí však za zmínku, že se znak „kolébavého a těžkopádného pohybu“ kachny přenesl na význam domáckého tvaru Káča, odvozeného od jména Kateřina. A ještě jeden přenesený význam má káča: znamená dětskou hru (honit, mrskat káču), která je podle etymologického výkladu F. Kopečného „předchůdcem dnešního hockeye“ (psáno ještě tak). Věřte si nebo ne!

Pedagogové katedry hudební výchovy PdF reprezentovali české sborové umění v Uruguayi

Ve dnech 10.–18. září se v jihoamerickém Uruguayi konal Mezinárodní festival sborových těles (Festival International Ensambles Corales). Zahraniční účastníky vybírala odborná porota na základě zaslané CD nahrávky a vedle tří ansámblů argentinských, jednoho brazilského a jednoho německého pozvala k účinkování i Pěvecké sdružení Slezská Ostrava, jehož dlouholetým uměleckým vedoucím a sbormistrem je doc. Mgr. Jan Spisar, Ph.D., řady zpěváků posílil svým znělým tenorem Mgr. Jiří Kusák.

Vysoce prestižní akce se uskutečnila v sedmi městech, na koncertech se postupně představily všechny zahraniční sbory doplněné vždy místním tělesem. Koncertní sály i kostely a katedrály nabídly zpěvákům akusticky inspirující prostředí a citlivé publikum, reagující na jednotlivá vystoupení s pravým jihoamerickým temperamentem.

Pěvecké sdružení na pláži v Montevideu

Repertoár, se kterým se Pěvecké sdružení Slezská Ostrava představilo, zvolil Jan Spisar velmi promyšleně, s přirozenou akcentací české sborové tvorby. Úvod programu patřil ital-

JAN SPISAR A JIŘÍ KUSÁK

ské a anglické renesanční polyfonii, následovaly duchovní kompozice, programové vyvrcholení tvořil výběr z madrigalové tvorby Bohuslava Martinů. Závěr pak naplnily úpravy lidových písní a písní Jaroslava Ježka, spirituály a gospely.

Přesná intonace, nádherná barevnost, vzácná hlasová vyrovnanost a dokonalé vystižení atmosféry skladby, to byly atributy, které posluchači odměňovali frenetickým potleskem a voláním „bravo“.

Zámořský pobyt našich kolegů však nebyl naplněn pouze uměním. V osobním volnu se věnovali mj. činnosti „špionážní“ a propagační, když se při návštěvách různých typů škol zajímali o úroveň hudebnosti dětí nebo se seznamovali s organizací výuky hudební výchovy a v rozhovorech s pedagogy univerzity v Montevideu zasvěceně prezentovali práci své hudebněvýchovné katedry.

ŠÁRKA ZEDNÍČKOVÁ

ZE ZÁPISNÍKU NAŠICH ZAHRANIČNÍCH STÁŽISTŮ

Yá’át’ééh!

Učím se navažsky.
Ano, máte pravdu, nejsem praktický člověk.
Ačkoliv 250 000 mluvčích není zas až tak málo. Mohlo by to být horší. A čtvrt milionu už zní líp, ne?
Ale zpět k věci.
Učím se navažsky.
Yá’á’tééh! Přemek yinishyé. Czech Republic dęę´ naashá. Však to znáte.
A pak se pí učitelka ptá: Háádish nanilnish? Tedy, kde pracuješ? A ptá se jednoho po druhém.
Charlotte pracuje v Sandia National Labarotories.
Raphaelita obsluhuje v řecké restauraci.
Jason má na starosti oddělení potravin v Walmartu.
Dóó Pčemek, háádish nanilnish?
Červenám se a pomalu ze sebe soukám:
Doo naashnish da.
Tedy: nepracuji.
Moje doplnění, že vlastně taky pracuji a že jenom tento rok jsem na výzkumném pobytu, nezní příliš přesvědčivě.
Skutečnost je tvrdá.
Jsem jediný student, který nepracuje.

PŘEMYSL MÁCHA

Zápisky z Petrohradu (2)

Druhý měsíc mého pobytu se rozběhl kupředu jako splašený kůň. Jsem skutečně toho názoru, že tady v Petrohradě plyne čas jinak… ani rychleji, ani pomaleji… prostě JINAK. Je to snad jediná anomálie, která není (a ani nemůže být) vystavena v místní Kunstkameře. Možná o ní vím jenom já … a teď už také i vy.

Úspěšně se mi podařilo se zapsat do BANu (Biblioteka Akademii nauk), tedy do vědecké knihovny AV Ruské Federace. Komplex je to natolik rozsáhlý, že zde několikrát do měsíce pořádají exkurze s průvodcem. To aby se noví a potenciální čtenáři alespoň trochu zorientovali. Kupříkladu Čítárna pro čtení mikrokopií není nikde jinde než v místnosti 319. Logické. Musím sám potvrdit, že zdejší knihovní fondy jsou skutečně obrovské (více než 9 milionů svazků). Spolu s Národní knihovnou patří BAN ke dvěma největším knihovnám v Petrohradě.

Zhruba před třemi dny (asi 25. 10.) tu přes noc napadl sníh a do petrohradských ulic vstoupila nefalšovaná ruská zima. Sama o sobě není vůbec tak krutá, jak se to o ní říká, ale ve spojení s petrohradským vlhkem a silným větrem ji pocítíte na celém těle. To potvrdila i jedna má studentka ze Sibiře. A ta je zvyklá na jiné mrazy…

Byl jsem na koncertě v Aktovém sále (v areálu univerzity) a byl jsem příjemně potěšen. Známé melodie zazněly v podání „kvarteta“ ve složení: housle, kontrabas, akordeon a elektrická kytara(!). Asi jsem přece jenom trochu konzervativní, a proto na

líbí, a zároveň to beru jako podanou ruku ke spolupráci podobně orientované univerzitě v regionu. Máme stejné problémy, takže bychom měli držet při sobě,“ vyjádřila se Mrhačová. Vernisáž svým úvodním slovem zahájil fotograf slavnějšího jména, a sice Jindřich Štreit. Ten zároveň přislíbil, že pro příští výstavu zapůjčí svá umělecká díla.

OTIŠTĚNO V MORAVSKOSLEZSKÉM DENÍKU DNE 19. 10. 2005

Japonština na Filozofické fakultě

Zpráva o tom, že na FF OU bylo v loňském roce z iniciativy paní děkanky Mrhačové s velkým úspěchem otevřeno studium lektorské japonštiny, které má již dva ročníky (110 studentů), dorazila do Prahy na japonské velvyslanectví. Jeho Excelence pan velvyslanec Hideaki Kumazawa se rozhodl podpořit tuto výuku a pořídit pro ni odbornou literaturu v hodnotě 25 000 Kč. Navíc bude japonské velvyslanectví na jeho pokyn dodávat naší fakultě krásný informační bulletin. Vzhledem k tomu, že fakulta žádné materiály k výuce japonštiny nevlastní, je pro nás tato pomoc velmi důležitá.

Pan velvyslanec před naší lektorkou paní Masako Nakaimou nadšeně prohlásil: *„Až dosud končila japonština v Olomouci, nyní dorazila až do Ostravy.“*

K předání knižního daru došlo na děkanátě FF dne 25. 10. za přítomnosti obou našich japonských lektorek, Masako Nakaimy a Mami Navrátilové.

JANA BOLKOVÁ

ČTYŘI KRÁSNÉ JAPONKY NA DĚKANÁTĚ FF OU

Dvě vzácné návštěvy na FF aneb Nutně potřebujeme „AULU MAGNU“!

V posluchárně zaplněné do posledního místečka přednášeli v říjnu:

PhDr. Petra Procházková, česká válečná zpravodajka; poutavým způsobem přiblížila studentům mimo jiné problematiku pěstování makovic pro výrobu drog v Afghánistánu. Na koni sjezdila nepřístupný terén na severu země, kde se tato plodina nejvíce pěstuje.

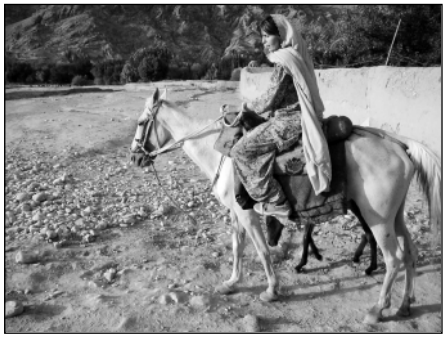

Prof. PhDr. Martin Hilský, vynikající znalec a překladatel díla Shakespearova, kterého britská královna Alžběta II. jmenovala v r. 2002 čestným členem Řádu Britského impéria; při své první návštěvě na FF dne 20. října 2004 slíbil: *„Do roka a do dne přijedu znovu!“* Slib splnil stoprocentně – přijel přednášet 19. října 2005. I při své druhé ostravské přednášce sklidil obrovský potlesk.

EVA MRHAČOVÁ

Dobré rady s. r. o.

3. Vydejte se na cesty!

Říká se, že cestování rozšiřuje obzor. Souhlasím.

První cesta Čechů na Západ po roce 1989 vedla trochu paradoxně na jih, do Vídně. S řízkem mezi dvěma krajíci chleba a s fotoaparáty značky Praktica si to štrádovali pěkně „richtung Prater“. Kdo tam nebyl, jako by neexistoval. Ne že by to na vřesinský koupák nebo do Klimkovic nebylo blíž, ale znáte to: Vídeň je Vídeň. Téměř povinně se také cestovalo na sever, na polské burzy, např. pro šusťákové soupravy hýřící barvami jako kdysi populární televizní pořad Ein Kessel Buntes.

mě obzvláště kytara v některých klasických skladbách působila rušivým dojmem (ve Vivaldiho Čtyřech ročních obdobích – Považte!). Přitom sám na kytaru hraji. Akci pořádala univerzita a pro všechny studenty i vyučující byl vstup zdarma. Takových koncertů tady do měsíce probíhá několik.

Snad poprvé ve svém životě jsem se aktivně účastnil oslav 28. října, paradoxně tady v Rusku, na míle daleko od vlasti. Studenti recitovali, zpívali a četli referáty o ČR, Masarykovi. (Mimochodem, tato osobnost je zde na katedře slovanské filologie až příliš zprofanovaná. Jak už řekl jeden nejmenovaný student: O Masaryke možno govoriť časami. Tedy: O Masarykovi by se dalo mluvit hodiny a hodiny. A také o státních symbolech ČR.)

Na akci byl přítomen i pan konzul Kaše s pracovníky a přáteli českého konzulátu. Podle mého názoru se akce vyvedla, podařilo se odbourat formální atmosféru, a v závěrečném písňovém bloku se přidali svými hlasy i sami diváci. Po slavnostním položení květů u Masarykovy busty v univerzitním dvoře se všichni rozešli. Každý svou cestou… Na shledanou za měsíc.

IGOR JELÍNEK

Turecko 2005 – 3. část

Vjezd do Kurdistánu vedl po nově vybudovaných dálnicích spojujících západní a jižní části země s Dalekým východem. Nezadají si s nejmodernějšími západoevropskými dálničními spoji. Starší dálnice měla však svůj půvab: lemovaly ji bavlníkové plantáže v rovině Cukurova a vedla v bezprostřední bízkosti Issu, míst slavné bitvy z roku 333 př.n.l., kde Alexandr Makedonský otevřel svým vojskům průchod přes Syrská vrata dále do Egypta. Arabský nádech jednoho z nejbohatších a největších tureckých měst Adany prozrazuje blízkost Sýrie a stejně je tomu u Iskanderunu a Antakyje, v níž proběhlo od 4. stol. asi deset církevních koncilů, které řešily základní problémy křesťanské věrouky.

Jedním z nejkrásnějších zážitků naší exkurze byl celodenní výlet na Nemrut Dag. Poměrně složité stoupání pronajatými malými autobusy nás zavedlo do Kahty. Čarokrásné terasy a hluboká údolí lemovaly náš výstup na horu ve výši 2100 m, na níž Mithridates Kallinikos založil kultovní místo kommagenské dynastie inspirované hellenisticko-íránskými božstvy. V nádherném prostředí vysokých hor jen kroužící orli netečně shlíželi na obří sochy a strategická místa zápasů římské armády s neporazitelnými parthskými jezdci.

Jsme v oblasti dvou nejvýznamnějších kurdských středisek – Urfy a Dyarbekiru. Pohoří Tauros svírá Urfu v horkém objetí bezlesých svahů – teploty zde v létě dosahují i 40 °C ve stínu. Obě města prožívají bouřlivý rozvoj moderní výstavby. Ve starověku se Urfa nazývala Edessa a údajně zde žila po synově smrti Ježíšova matka Marie.

Kdo vlastně jsou Kurdové? Jejich původ je stále ještě zahalen tajemstvím. Název Kurd pochází snad z perského gard, tj. statečný. Již Xenofontes je znal. Jsou jedním z nejstarších národů světa a stopy jejich etnogeneze vedou až do 5. tisíciletí př.n.l. k etniku Churritů, paleokavkazské skupiny žijící v hlubokých horských údolích Arménské vysočiny a pohoří Zagros. Jejich jazyk má prvky dnešní lezginštiny a částečně též gruzínštiny, patří však dnes k íránské větvi indoevropské jazykové skupiny. Jsou muslimové, většinou sunnitského vyznání. Mezi tureckými Kurdy je však i nemálo jazidů, členů náboženského společenství (vznikalo v 7.–8. stol.) vyznávajících víru, v níž se kumulují indoíránské prvky zoroastrismu a manicheismu s judaismem a islámem.

Po tisíciletí pasou dobytek až do výšky 3000 m, žili a žijí v elipsovitých stanech, stavějí známé kurdské pece v horských svazích, jejichž pastviny a půda jsou společné. Kurdové jsou jiní než Turci. Jsou vyšší, statní, ženy jsou štíhlé, vysoké a nezahalují se; mají velký cit pro barevné sladění oděvů; jsou plaché, ale jejich postavení v islámské komunitě je poměrně svobodné. Postavení Kurdů v Turecku není jednoduché. Celý národ musí ovládat turečtinu (turkotatarská jazyková skupina) a kurdština není dodnes respektována. Situace se v posledních letech zlepšuje a chudobná kurdská vesnice bojující s dvojjazyčností, negramotností, bídou aj. se probouzí; Turecko má v této oblasti mnoho neodkladných úkolů.

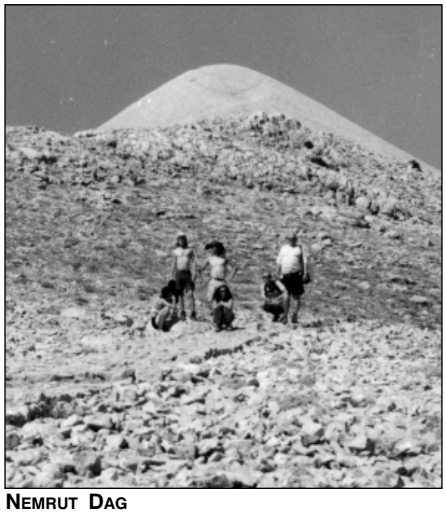

NEMRUT DAG

Míříme k jezeru Van, jehož nehybná krása je známa. Je velmi slané a velmi hluboké (u břehů 250 m, uprostřed jezera několik set metrů). Je sedmkrát větší než jezero Bodamské a žije v něm jen jeden druh ryb

(Alburnus tarini). V hlubokém starověku zde byly husté lesy. Východní masív Süphan Dagi dosahující výšky 4434 m podtrhuje pocit netečnosti a němé věčnosti a nadzemské lhostejnosti. Přes jezero jsme přejížděli více než čtyři hodiny do dnešního Vanu, starověké Tušpy, hlavního města starověké říše Urartu. Semitští Urartejci byli později převrstveni arménskými migračními vlnami a tato místa se stala jedněmi z opěrných bodů pozdější christianizace Zakavkazska.

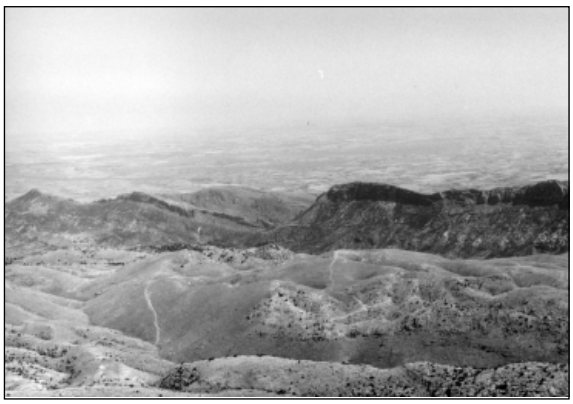

POHLED Z NEMRUT DAGU

Nacházeli jsme se v oblastech, které se staly v letech 1895–1918 svědky nepředstavitelné krutosti a lidské nenávisti. Mladoturečtí fanatici zorganizovali jednu z nejstrašnějších genocid v novověkých dějinách. Bylo v ní zavražděno 1,8 mil. Arménů. Arméni jsou rovněž jedním z nejstarších národů světa; již v prvních letech 4. stol. přijali křesťanství a překlad bible do arménštiny patří k nejstarším; jejich kulturní přínos Turecku byl ohromný.

Stoupáme nocí k vytouženému cíli, k biblické hoře Ararat, abychom ji spatřili v její sametové černi při východu slunce. Svítalo. Kolem nás byly jen fialové dálky kopců, v nichž nelze určit počátek ani konec. Step je bezútěšná, otupuje, je však též inspirující a majestátně pyšná. Pocítili jsme její krutost a osamění. Jak strašné asi bylo utrpení arménského obyvatelstva v celé této ohromné oblasti oněmělého světa, který nechtěl slyšet, stejně jako evropské velmoci, volání o pomoc…

Stanuli jsme v podhůří Araratu, hory, která učaruje každému, kdo ji zhlédl. Tento vyhaslý dvojitý vulkán (5165 m) převyšující okolí 3500 metrů, jehož kužel měří 130 m a je ho vidět ze vzdálenosti 277 km, se nám zjevil v celé majestátnosti. Byl dlouho považován za nejvyšší horu světa. Je holý, kolem jen step a alpinská květena (kopretiny, pelyňky, slaměnky) vyrůstá v některých druzích až ve výšce 4500 m (rezec, osivka, všivec). Je zde nesmírné ticho, probouzí se den a my přemýšlíme o tom, jak ve starověku vznikal název této hory: bylo to zřejmě z názvu Agrarat, který pravděpodobně označoval celé pohoří jako součást horského masívu Velké Arménie. Již mnohá staletí pátrají odvážlivci po stopách Noemovy archy; výsledky nejsou úplně zanedbatelné. Kdo viděl Ararat z jižní strany, tj. z Araratské nížiny v Arménské republice, přiznává, že kouzlo jeho ledové čelenky je větší než na straně turecké. Ať tak nebo jinak, Ararat je zázrak, o němž lidé po staletí vymýšlejí báje a legendy.

Postupovali jsme dále v těsné blízkosti turecko-arménské hranice k světoznámému Ani, jehož archeologický průzkum je spjat se jménem vynikajícího badatele N. J. Marra, který zahynul při stalinských represích. Měli jsme úplnou volnost při prohlídce paleokřesťanské lokality, sídla velkých Bagratovců z 1. tisíciletí. V nedávné minulosti sem turisty nepouštěli, dnes Turecko zpřístupňuje světoznámé historické lokality všem, vstupné je však vysoké.

Celá tato oblast od jezera Van k arménské hranici je klíčovou pro dálkový obchod Turecka s Arménií a středoasijskými oblastmi. V protisměru naší jízdy nás míjely mezinárodní autobusové spoje z Íránu směřující k syrským hranicím. Jen arménská hranice mlčí v němé výčitce Turecku. Arménsko-turecké usmíření je očekáváno celým světem.

Zůstáváme ve vysoko položených místech a projíždíme města Kars, Erzingan a Erzerum s počtem obyvatel do sto tisíc a s rozvíjejícím se potravinářským a textilním průmyslem. Vyrůstá v nich z pasáčků ovčích stád nová generace moderní země. Jsou chudobní, avšak pohostinní a ochotni pomoci a poradit. Projeli jsme místy, od nichž nedaleko pramení Eufrat, jehož vody z ledovců Arménské vysočiny odvádějí po tisíciletí poselství života, tajemství Noemovy archy a počátků kulturních dějin lidstva. Víra v tento odkaz zavazuje.

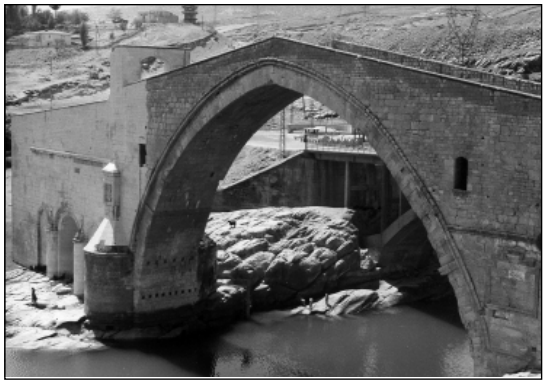

MOST PŘES AL FYRAT

VLASTIMILA ČECHOVÁ

Cestovat se dá i na východ. Ba co víc, řekla bych, že je to ještě poučnější. Před časem jsem byla měsíc v Sofii. Měsíc je poměrně dlouhá doba, zvláště když neteče teplá voda, nesplachuje záchod, okna nejdou zavřít a dveře otevřít. Přesto to pro mne byla zkušenost! Zjistila jsem, že odtok nemusí být vždy v nejnižším bodě umývadla, že zelené světlo na přechodu může mít pro chodce význam čistě orientační a že autobus pojede, až se sejde dostatečný počet zájemců. Pak ovšem zapomeňte na to, že cestující nesmí během jízdy obtěžovat řidiče hovorem, ale že naopak řidič pojede s hlavou natočenou směrem dozadu v družném rozhovoru s cestujícími, odpaluje jednu cigaretu od druhé. Díky Bulharsku vím, jaký prostředek zabírá proti domácímu hmyzu a jaký proti depresi. Díky tamním toaletám jsem pochopila, k čemu vlastně jsou (odborní) asistenti, a příště si rozhodně dva tři vezmu s sebou. Vykonáváte-li totiž potřebu vstoje a máte-li jinak volné ruce, vše probíhá poměrně hladce. Máte-li však kabát a kabelku, o deštníku a notebooku ani nemluvě, stáváte se v konfrontaci s tureckým kulturním dědictvím poněkud bezradnými.

Cestování stmeluje rodinu. Jedna moje teta byla ortodoxní katolička. Zároveň byla velký jedlík a ze všeho nejraději měla maso. Podle tradice církve v pátek, jak známo, platí půst. Maso by se tedy jíst nemělo. Leda… že by se člověk ocitl kdesi na cestách a jiné potravy nebylo. To pak údajně není masité jídlo hřích. Moje teta to praktikovala tak, že každý pátek někam cestovala. Postupně navštívila celé široké příbuzenstvo, které na církevní dogmata tolik nehledělo. Všude byla náležitě pohoštěna a otázku půstu neřešila.

Cestování lze jen doporučit! Někteří z nás o tom vědí své. To takhle jednou Khon potká Roubíčka celého v černém. *„Kdo jim umřel?“* ptá se účastně. „Aaale, tchyně,“ říká Roubíček, *„jela do Vídně za neteří a tam se jí najednou udělalo zle od srdce a už se nevrátila.“ „No jo,“* povzdechne si Khon, *„Vídeň je Vídeň!“*

IRENA BOGOCZOVÁ

Možná hledáme právě Vás!

Zajímáte se o „novinařinu“ a chcete psát? Pak neváhejte a **staňte se redaktorem či redaktorkou Listů OU!**

Dejte nám o sobě vědět na e-mailovou adresu **Jirina.Vecerova@osu.cz** (šéfredaktorka), nebo přijďte přímo do **redakce časopisu** (Rektorát OU, Dvořákova 7, 2. poschodí).

JSTE VÍTÁNI!

Z katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty OU

V týdnu od 12. do 16. září proběhl na katedře hudební výchovy přípravný kurz určený nově přijatým posluchačům PdF OU i FF OU všech oborů, které mají ve svém studijním plánu hudební výchovu. Hlavní organizátorkou a odbornou garantkou akce byla PhDr. Veronika Ševčíková, Ph.D. Ve výuce, orientované nejen na hudebněteoretické předměty (hudební nauka, intonace a sluchová analýza), ale i na disciplíny dovednostní (hra na klavír, hlasová výchova), byl akcentován individualizovaný přístup k frekventantům, kteří se tak účinnou formou seznámili se svými reálnými hudebními schopnostmi a možnostmi a zároveň jim byla navržena konkrétní edukační opatření, umožňující jejich budoucí úspěšné zvládnutí studijních požadavků. Zpětná evaluace, která proběhla formou anonymní písemné ankety, přinesla výhradně pozitivní hodnocení a jednoznačně z ní vyplynulo, že všechny předem stanovené záměry pracoviště byly beze zbytku splněny.

Ryze pracovní charakter měl třídenní pobyt (19.–21. září) doc. MgA. René Adámka na Hudebním institutu ve Veresegyháru (Maďarsko). Jeho náplň tvořila, vedle přednášky na téma Klavírní škola Ilony Štěpánové-Kurzové, především výuková činnost zaměřená na interpretaci sólových i komorních kompozic významného maďarského skladatele Bély Bartóka. Zcela nový vhled do řešené problematiky, ve kterém doc. Adámek uplatnil své pedagogická i umělecké zkušenosti, byl zaplněným auditoriem vřele přijat.

Pod názvem Universitates Cantant se 24. října uskutečnil další z večerů 1. ročníku Ostravského akademického koncertního cyklu „Vesmír“, který byl věnován pěveckému umění. Své interpretační kvality představily špičkové ansámbly: Vysokoškolský pěvecký sbor Ostravské univerzity pod vedením Lumíra Pivovarského a Petry Rašíkové, Pěvecké kolegium Ostravské univerzity, jehož uměleckou vedoucí je Drahomíra Míčková, Adash s dirigentem Tomášem Novotným a Chór kameralny Akademii muzycznej im. Szymanowskiego z Katowic, v jehož čele stál Czesław Freund. Široký dramaturgický záběr a vysoká umělecká kvalita jednotlivých vystoupení nabídly posluchačům nevšední hudební zážitek.

ŠÁRKA ZEDNÍČKOVÁ

Bezpečnost IS – krok 3

Důvěřujte, ale prověřujte, zejména při nákupu na Internetu

Už žádné dlouhé řady netrpělivě postávajících nakupujících před pokladnami v obchodech. Už žádné nápisy „Zavřeno“ nebo „Vyprodáno“. Už žádné, s beznadějí ve tváři, pročesávání přeplněného parkoviště a hledání skulinky k zaparkování. Zdají se vám předešlé věty jako vystřižené z reklamního předvánočního sloganu nejednoho internetového obchodu? Ano, přiznávám se, je to možné, ale při nakupování jsem ještě na žádný takový nenarazil. Přeji vám, vyzkoušíte-li nákup na Internetu, aby jediné, na co „narazíte“, byl jen reklamní slogan. Podívejme se spolu, na co vše při nákupu je dobré nezapomenout.

Při nakupování na Internetu si můžete vše v klidu prohlédnout a promyslet. Můžete získat slevy, které byste v běžném kamenném obchodě nezískali, protože ten má většinou vyšší provozní náklady. Máte dostatek času prostudovat všechny dostupné informace jak o výrobku, tak i o obchodě samotném. Využijte této přednosti a nikam se bezhlavě nežeňte. Je vhodné se ujistit, že nakupujete v obchodě, u kterého máte záruku, že zboží doručí. Pokud neznáte renomé obchodu, například podle důvěryhodné značky nebo kamenného obchodu, je vhodné si nejprve zjistit základní informace.

Prověřte podrobné informace o obchodu. Vyhledejte fyzickou adresu obchodu (nikoli adresu poštovní schránky). Vyžádejte si zaslání podrobnějších informací o vámi vybraném zboží elektronickou poštou nebo si dané informace zjistěte telefonicky přímo u zástupce společnosti, která obchod provozuje. Osobně dávám přednost internetovým obchodům, které mají i svůj kamenný protějšek a objednané zboží se v něm dá vyzvednout.

Zjistěte, jaké jsou názory jiných nakupujících na daný internetový obchod. Součástí větších obchodů jsou i tzv. fóra, chaty, diskuze, jednoduše řečeno místa, kde si můžete přečíst o zkušenostech jiných. Také nezapomeňte na WWW stránky, které se věnují jen technickým informacím, např. specializované stránky s recenzemi. Právě zde můžete nalézt nejen zkušenosti, rady, ale i tipy na spolehlivé obchody.

Projděte si způsoby a zásady dodání, abyste zjistili, jaké přepravce obchod používá, jaké jsou ceny přepravného a zda poskytuje služby sledování zásilky a pojištění. Doporučuji věnovat zvýšenou pozornost reklamačním podmínkám. Také si zjistěte, odkud obchod své zboží posílá. V některých případech je zboží odesíláno ze zahraničí, což zvyšuje náklady o celní poplatky a prodlužuje dobu dodání.

Dříve, než vše zadáte a kliknete „Objednat“

Našli jste to „své“, o kterém jste přečetli v posledním týdnu spousty recenzí, navíc za skvělou cenu, a chcete si je koupit. Než zadáte všechny požadované údaje, (u zahraničních internetových obchodů je tímto údajem zpravidla i číslo platební karty), ujistěte se, že vybraný obchod splňuje tato kritéria.

Společnost by měla vyžadovat pouze ty osobní informace, které jsou nezbytné k nákupu. Pravděpodobně budete muset zadat své jméno, příjmení, poštovní adresu, elektronickou adresu a třeba i telefon, u zahraničních obchodů také číslo platební karty. Buďte opatrní a na své osobní údaje skoupí, jestliže vás požádají o další informace, například o rodné číslo, číslo bankovního účtu. Nezadávejte žádné údaje, které nejsou nezbytně nutné pro samotný akt nákupu. Věřte, že vaše rodné číslo nezbytně nutným údajem rozhodně není.

Některé společnosti s dobrou pověstí se mohou zeptat na vaše zájmy a požádat vás o zaškrtnutí volby zasílání reklamních informací – upozornění na nový produkt, služby anebo slevy. Zadání těchto informací by nemělo být v žádném případě podmínkou uskutečnění nákupu. Prosím, i této části věnujte pozornost. Z několika zaručeně důležitých informačních e-mailů se může velmi rychle stát nepříjemná nevyžádaná pošta, tzv. SPAM.

Internetové stránky by měly používat zabezpečené technologie. Po přechodu na stránku, kde je třeba zadat číslo platební karty nebo jiné osobní údaje, se ujistěte, že tato internetová adresa začíná písmeny https (např. https://www.onlineochod.cz/), a přesvědčte se, že se v pravém dolním rohu vašeho internetového prohlížeče může objevit malá ikona zamknutého zámku, jak je znázorněno na obrázku.

Pokud vámi vybraný internetový obchod splňuje všechna kritéria, o kterých jsem právě hovořil, jedná se pravděpodobně o legální a spolehlivý obchod. Ale ano, vždy je nějaké „ALE“. Stejně jako u většiny záležitostí ve virtuálním nebo skutečném světě platí, že pokud se vám daný obchod nezdá, je lepší se poohlédnout po jiném. Přeji vám všem plno krásných, nejen vánočních dárků nakoupených z internetových obchodů a v příštím čísle „na viděnou“.

ING. PAVEL POMEZNÝ, CIT OU

Růžovými brýlemi Miriam Prokešové

Tak, a máme tady listopad.
To je takový ten měsíc, kdy vzpomínáme. Nejprve na všechny zemřelé, a pak na různé velké revoluce, které měly změnit či změnily náš svět.
Někdy mne napadá, proč zrovna v listopadu. S nastávajícím chladnem, odvratem slunce a tepla, „odumíráním“ přírody“, smutkem z domnělých i skutečných ztrát. Že by snad změna počasí způsobila, že si také lidé více uvědomí svou vlastní nespokojenost a zatouží po změnách? Po změně světa, ve kterém žijí?
Třeba já. S mnohými věcmi jsem hodně nespokojená. Třeba se stavem pedagogiky ve společnosti. S tím, jak málo je účastná, jak je tím i přehlížená a jak málo cítí samotní představitelé pedagogiky potřebu vstupovat do současného dění.
Vzpomeňme třeba jen na letošní nešťastný CzechTech. Kolik lidí se k tomu nezapomnělo a potřebovalo vyjádřit.
Kromě ne zrovna šťastného vstupu Jarka Nohavici také sociologové (např. J. Keller), filozofové (V. Bělohradský) a celá řada psychologů a spousta dalších teoretiků, kteří se možná chtěli jen zviditelnit. Jen pedagogové stáli opodál a jako vždy mlčeli.
Nikde ani názor, ani zmínka, pod žádným diskutujícím jménem jste neměli šanci číst dodatek – sociální pedagog.
Jako kdyby ani žádní nebyli. Nebo to snad nebylo téma, které by se jich týkalo? Pomineme-li tolik omílaný zásah policie a vrátíme-li se k podstatě, k jádru věci, pak spatříme davy mladých lidí, kteří chtějí zakusit svou vlastní svobodu, aniž pochopili svou vlastní zodpovědnost. Tam, kde jsme svobodní, jsme vždy zodpovědni – jenže být zodpovědný znamená přijmout určitý řád, určitý pořádek, určitá pravidla (a nebýt již tak zcela svobodný, protože svoboda v zodpovědnosti popírá samu sebe). Avšak být svobodný v zodpovědnosti znamená být dospělý. Jenže cesta k této dospělosti vede přes revoltu, přes odmítání autorit, vzepření se řádu – a toto je zcela přirozený jev v každém odpoutávání se od závislosti k nezávislosti.
A je to téma čistě pedagogické, které jen staví na poznatcích z filozofie, psychologie, sociologie a ostatních věd, ale ve své podstatě je mnohem více, mnohem dál. Ale pedagogové jako kdyby to nevěděli. V úporné snaze vytvořit ze své vědy exaktní vědu a umrtvit ji v definicích a číslech zapomínají na to, že pedagogika je věda živá, živoucí, a proto nesmí být vědou mlčící.
Navíc je dnešnímu světu potřebná více než kterákoliv jiná věda, téměř jako sůl.
Nezlobte se, jdu připravovat svou vlastní revoluci…

Filmový klub „SLUNEČNICE SE DIVÍ“

vždy v úterý v 17.45 hodin v učebně E 24 (budova E, vchod z ulice Čsl. legií)

PROGRAM – zimní semestr 2005

Příběhy bezpráví – komunistické Československo

✪ 22. listopadu – Ztráta paměti 2
(Milan Maryška, 2000, 60 min.)

Výpovědi bývalých vězňů o podmínkách ve věznicích, o krutém zacházení a mučení i unikátní archivní materiál rozkrývají skutečnost ve vší hrůznosti: komunistický režim poslal na šibenici 241 lidí, tisíce jich zemřely ve vězeních a lágrech, další desetitisíce v nich prožily dlouhá léta.

*Po promítání bude následovat beseda s hostem. Naše pozvání přijal pan **Leo Žídek**, předseda ostravské pobočky Konfederace politických vězňů. Je člověkem hluboce věřícím a pro jeho názory mu nebylo umožněno jako studentu gymnázia přistoupit k závěrečné maturitní zkoušce. Ve svých dvaceti letech byl za připravovaný útěk na Západ, kdy se stal obětí řízené provokace, uvězněn na 8 let. Po tuto dobu pracoval v uranových dolech v Jáchymově.*

Film ve službách

✪ 29. listopadu – Triumph des Willens (Triumf vůle)
(*Leni Riefenstahlová, Něm., 1934, 107 min. – německy)*

Sjezd NSDAP v Norimberku. Oslava krásy a síly německého národa, který se po versaillesském diktátu znovu vzchopil. Propagandistický film měl jen málo tak talentovaných režisérů. Patřila k nim také Leni Riefenstahlová, ve svých dokumentech balancující na hranici experimentu a kýče. Její dílo z 30. let dodnes klade otázku, kde je hranice mezi službou umění a přisluhováním totalitnímu režimu.

✪ 6. prosince – Diktátor
(Charlie Chaplin, USA, 1940, 124 minut)

Charlie Chaplin ve slavné groteskní karikatuře zla vytvořil dvojroli fanatického diktátora Hynkela a pronásledovaného židovského holiče.

✪ 13. prosince – Vrtěti psem
(Barry Levinson, USA, 1997, 98 min.)

Prezident Bill Clinton by se nemusel veřejně kát ze svého poklesku s Monikou Lewinskou, kdyby v jeho týmu byli dva profesionální mystifikátoři, mediální expert Conrad Brean a velikášský producent Stanley Motss. Robert De Niro a Dustin Hoffman v cynické komedii o tom, jak za pomoci mediální lži lze prodat voličům neprodejného prezidenta.

Uzávěrka dalšího čísla je v **pátek 2. prosince 2005 do 10.00 hod.**

Listy Ostravské univerzity, č. 9/2005, roč. 13 ● Vydává Ostravská univerzita, č. registrace MMO - 74/93-PP ● Internet: http://www.osu.cz ● Kontaktní adresa: Dvořákova 7, 701 03 Ostrava 1, tel.: 596 160 139, fax: 596 118 216 ● e-mail: jirina.vecerova@osu.cz ● Redakční rada: Jiřina Večeřová - šéfredaktorka; PaedDr. Milena Frydrychová, prof. RNDr. Erika Mechlová, PhDr. Šárka Zedníčková, Ph.D., Mgr. Ivana Gejgušová, Mgr. Kateřina Sobotíková, Mgr. Jarmila Kristiníková a Veronika Langrová ● Grafické zpracování a tisk: Repronis Ostrava ● Náklad 1000 výtisků ● ZDARMA
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpným závodem Severní Morava, čj.: 2263/98-P/1 ze dne 18. 9. 1998

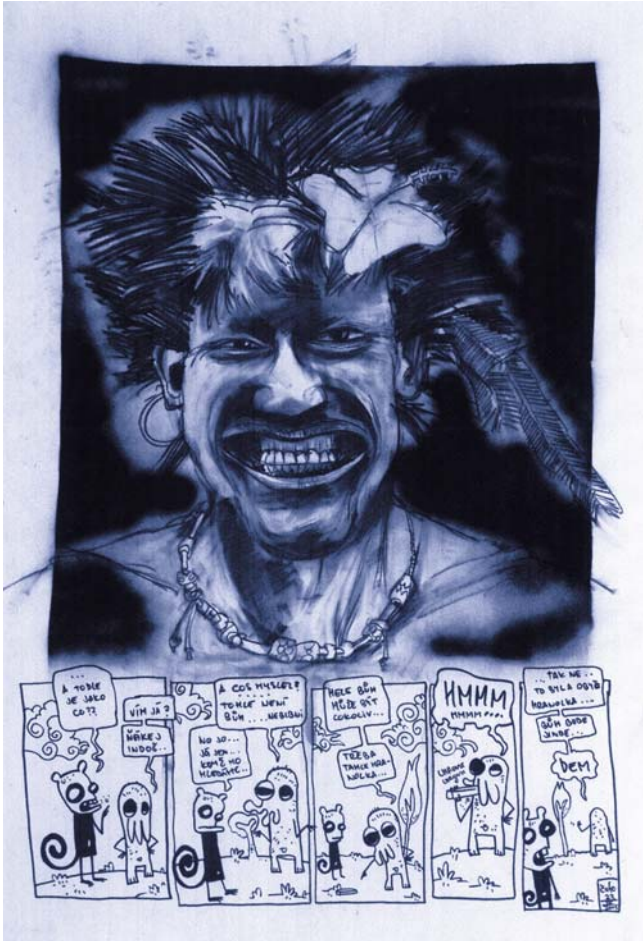

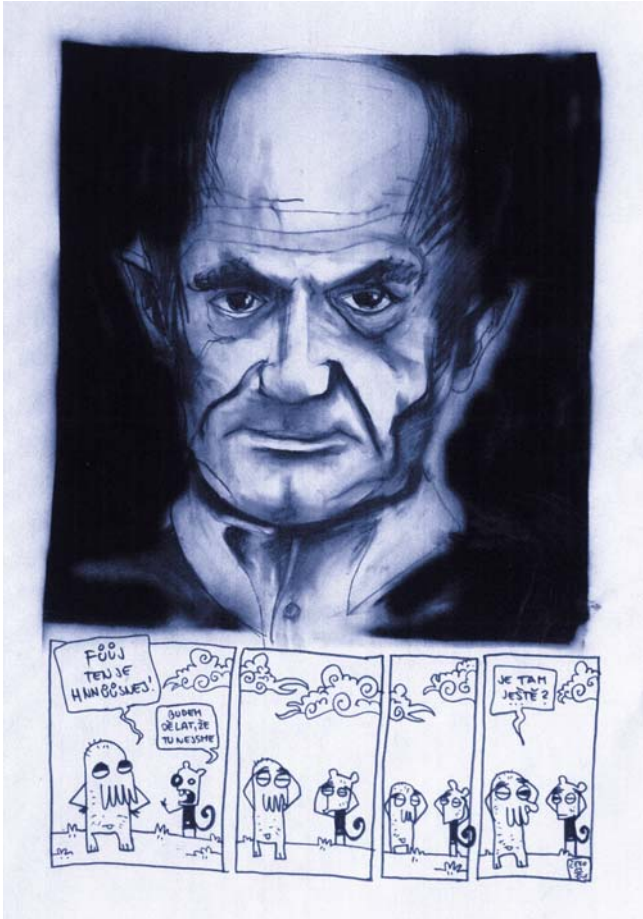

Kresby Jana Čefelína z Institutu pro umělecká studia – výtvarné umění